

Menchu Galen bizitza, lana eta lagunak

KUBO ARETOAN sartu baino lehen, panel zabal batek iragartzen du Menchu Galen (1919-2008) erakusketa. Margolari irundarraren izena, erakusketaren izenburua eta ez bat, ez bi, artistaren hiru lan jarri dituzte ohelean: paisaia, natura hil eta erretratu bana. Erakusketaren esku-orrian berdin: beste paisaia bat, beste bodegoi bat eta Mercedes ahizpari 1939an egindako erretratu, egilearen kuttune-netakoa.

Gustuko omen zuen erretratuak pintatzea, bereziki pertsona inteligente eta interesgarriak. Natura hilak ez zitzaizkion hainbeste gustatzen; natura bizia zuen jomuga. “Bodegoi bat margotzea lan egitea da; paisaia bat margotzea bizitzea da” esan ohi zuen.

Sartu eta pareko horman hainbat erretratu ikus daitezke. Bigarrena Menchu Galena da eta ezker-eskuin Picassoren eta Dalíren erretratu bana dauzka. Guztira beste artisten 19 obra bildu dituzte erakusketan, hala nola Aurelio Arteta, Pancho Cossio, Antonio López, Carmen Laffón, Fernand Léger edo Gaspar Montes Iturriozena. Azken horrek Galen obran izan zuen eragina ukaezina da, irundarrak maisu izan baitzuen. Baina besteen kutsua ere erraz ikusten da, besteak beste, artelanak ipini dituzten ordenari esker. Erakusketaren izenburuak iradokitzen duen moduan, Galek

Menchu Gal.
Paris eta Madril artean

Erakusketa **Non:** Kubo aretoa, Donostia.
Noiz: irailaren 1a arte.

Parisko eta Madrilgo abangoardien eragin nabarmena izan zuen. Obren datei erreparatuta ikusten da hasierako obrak figuratiboagoak zirela, lerro lotuagokoak eta kolore apalekoak, grisez beteak. Urteek aurrera egin ahala, ordea, marra askeagoak antzematen zaizkio, forma kiribila-goak, kubismoaren eta expresionismo abstraktoaren ildotik hurbil. Koloreen bilakaeran, aldiz, faubismo ukitu bat ikusten da, eta erakusketan Matisseren obra bat gehitu izanak baieztatzen du eragin koloretsua.

Gaztelako zelai idor horixkak edo Ibizako etxe zuriak ez dira kolore ez tandaren adibide garbiak. Baina Menchu Galek sorterriko paisaiak margotu zituen nagusiki. Eta *Hondarribiko arrantzontziak* (1975) olioan, esaterako, garbi antzematen kolore bizien kontras-

tea. Baita *Masusten natura bila* (1965) ederrean ere. *Txanbila kolore beltzetan* (1964) bodegoian aldiz, koloreak ez dira nabarmentzen (tituluak adierazten duen moduan), bai, ordea, forma kubistak.

80 olio inguru ikusi ondoren, erakusketa ez da oraindik amaitu. Menchu Galek oso azkar lan egiten zuen eta 2.000 olio eta akuarela baino gehiago osatu zituen. Erakusketa batean ibilbide oparo hori bil-tzea ez da erraza. Horregatik, Kuboko areto nagusiaren alboan dagoen gela urdina ezusteko ederra da bisitariarentzat. Bertan margolariaren zenbait marrazki, akuarela eta ur-bortitz bildu dituzte. Akuarelen artean bat aukeratzekotan, *Loreak* natura hilak eman digu atentzioa. Egilea ziurrenik ez zatekeen hautuarekin gustura egongo, paisaiei eta bodegoiei buruz zeukan iritzia aintzat hartuta.

Nestor Basterretxeak dio Menchu Gal “emakume aske, indartsu eta boteretsua” zela. Eta konbentzigarria, ziurrenik. Erakusketaren amaieran, 1980ko hamarkadan margotutako *Iparraldeko ur-bortitzak* saileko ale bikainek konbentzitu gaituzte: Menchu Galen natura hilek ez dute pasaia bizien distirarik.. ■

**Nagore
Irazustabarrena**

